

Antropologia de l'educació

1r. de Pedagogia

Professora: Margarida Massot

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Objectius

Aquest curs està pensat com una introducció als temes que s'hauran de desenvolupar més extensament en l'assigantura de segon curs "Filosofia de l'educació". Els grans objectius són:

1. Conèixer les antropologies de l'educació més significatives al llarg de la història del pensament.
2. Iniciar-se en la lectura d'algunes obres clàssiques sobre antropologia de l'educació.
3. Reflexionar sobre la importància de l'antropologia en la recerca de les ciències de l'educació.
4. Iniciar-se en la recerca etnogràfica.

Temari

Qüestions epistemològiques

- Concepte i classificació de sabers
- Antropologia de l'educació

La imatge de l'home i l'educació

- L'antropologia de Platò: el mite de la caverna i altres mites
- L'antropologia de la Il·lustració: Rousseau i Kant
- L'antropologia dialèctica: Hegel, Marx i Habermas
- El superhome de Nietzsche i l'educació. La voluntat de poder
- Eros i principi de mort: Freud

Metodologia

La professora exposarà a les classes teòriques cada tema del programa de manera introductòria. Els temes podran ser debatuts en les sessions dedicades a les aportacions fetes pels grups de treball.

Avaluació

L'avaluació constarà d'una presentació (i exposició) si s'escau d'iuna treball de camp en la recerca etnogràfica a més de la constació dels coneixements apresos durant el quadrimestre.

Bibliografia temàtica

Presentació i organització de la matèria. Mètode etnogràfic.

- Cassirer, E.(1944) *Antropología filosófica* FCE, Méxic
Cole, M. i Scribner, S. (1977) *Cultura y pensamiento* Limusa, Méxic
Fullat, O. (1997) *Antropología filosófica de la educación.* Ariel, Barcelona
Harris, M. (1980) *Vacas, cerdos, guerras y brujas. Los enigmas de la cultura.* Alianza, Madrid
Todorov, T. (1995) *La vida en común* Taurus, Madrid
• Taylor, S.J. i Bogdan, R (1992). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación* Paidós, Barcelona
• Willis, P. *Aprendiendo a trabajar*
• Woods, P. (1986) *La escuela por dentro. La etnografía en la investigación educativa.* Paidós/MEC, Barcelona

Pedagogia tradicional: Plató, Aristòtil, St, Agustí, Ramon Llull, Bosco, Manjón, García Hoz,

- Kant, I. (1982) *Prolegòmen.* Laia, Barcelona
Llull; R: *Pàgines pedagògiques*, recull. Eumo, (col·lecció Textos pedagògics. Núm, 31). Vic
Plató: (1982-86).. *Diálogos.* Gredos, Madrid
Rawls, J. 1990) *Sobre las libertades.* Paidós-ICE de la UAB, Barcelona.
Rawls; J. (1993) *Teoria de la justícia.* FCE, Méxic.

Pedagogia marxista: Marx, Makarenko, Blaskij, Suchodolsky, Gramsci

- Makarenko.(1967) *Poema Pedagògic.* Planeta, Barcelona
Marx, K. I Engels, F(1987). *Textos sobre educación y enseñanza.* Alberto Corazón editor. Mad
Suchodolski, B. (1976) *Fonament de la pedagogia socialista.* Laia. Barcelona
Suchodolski, B. *Pedagogia de l'essència i de l'existència.(Col. textos pedagògics)* Eumo. Vic

Pedagogia crítica: Adorno, Fromm, Habermas

- Ayuste, Flecha, Lleras, López Palma (1995). *Planteamientos de la pedagogía crítica.* Graó.
Barcelona
Castells, Flecha, Freire, Giroux, Macedo, Willis: (1994): *Nuevas perspectivas críticas en educación.* Paidós educador. Barcelona
Berstein, B. I alt. (1997). *Ensayos de pedagogía crítica.* Ed. Popular. Madrid
Habermas. J. (1988) *Teoria de l'acció comunicativa.* Taurus. Madrid, 2 volums

Pedagogia personalista: Mounier, Milani, Freire, Lévinas, Xirau, d'Ors

- Freire, P.(1987): *L'educació com a pràctica de la llibertat.* Eumo. Vic
Freire: (1990): *La naturaleza política de la educación.* Paidós. MEC. Barcelona
Freire. (...) *Pedagogia del oprimido*
Milani, L. (1981) *Carta a una mestra.*(alumnes de l'Escola Barbiana). Nova Terra.(col. Nadal)
Barcelona
Milani, L. (1978) *Contraescuela. Por una escuela popular Zero,* Madrid
Mounier, E. (1973) *Què és el personalisme* Edicions 62, Barcelona

Pedagogia llibertària: Bakunin, Tolstoi, Ferrer i Guàrdia, Reimer, Goodman, Illich, Unamuno

- Bakunin, M. (1979) *La instrucción integral.* Calamus Scriptorius. Barcelona
Ferrer i Guardia, F.() *L'Escola Moderna .* Eumo.(textos pedagògics, núm 22) Vic
Goodman, P. (1976) *La des-educación obligatoria.* Fontanella. Barcelona
Illich, I. (1978) *La sociedad desescolarizada*
Proudhon, P.J. (1975) *¿Qué es la propiedad privada?* Tusquets. Barcelona
Reimer, E.(19881) *La escuela ha muerto.* Guadarrama. Barcelona
Reimer, E. (1977). *Un mundo sin escuelas.* Nueva Imagen. Méxic
Tolstoi, L.N. (1977) *La escuela de Yasnaya Poliana.* Júcar. Barcelona.

Pedagogia antiautoritària: Freud, Reich, Neill, Rogers, Lobrot

- Freud. S. *Psicoanàlisi per a pedagogs.* Eumo (textos filosòfics, núm. 24) Vic
Neill, A. (1986) *Summerhill.* Eumo. Vic
Rogers, C. (1986) *Libertad y creatividad en la educación.* Paidós. Barcelona

Pedagogia activa: Rousseau, Dewey, Decroly, Montessori, Freinet, Gali, Rosa Sensat

- Decroly, O. (9. *La funció de globalització.* Eumo. Vic
Dewey, J. (1985). *Democracia i escola.* Eumo. Vic
Freinet, C. (1972) *Per una escola del poble.* Laia, Barcelona
Freinet, C. (1972) *Les invariants pedagògiques.* Laia, Barcelona
Gali, A. () *Activitat i llibertat en educació.* El tremp
Montessori, M. () *La descoberta de l'infant.* Eumo. Vic
Rousseau, J.J. (1989). *Emili o de l'educació.* Eumo. Vic
Sensat, R. () *Vers una nova escola.* Proa. Barcelona

Pedagogia tecnològica: Pavlov, Lévi-Strauss, Foucault, Lacan, Skinner, Rusell, Piaget

- Lévi-Straus, C. (1985) *El pensament salvatge.* Edicions 62. Barcelona
Pavlov, J. (1967) *Reflexos condicionats i inhibicions.* Edicions 62. Barcelona
Piaget. J. () *Escríts per a educadors.* Eumo, Vic
Saramona, J. (1990) *Tecnología educativa.* CEAC. Barcelona
Skinner, B.F. (1974) *Walden Dos.* Fontanella. Barcelona
Skinner, B.F. (1979) *Tecnología de la enseñanza.* Labor. Barcelona
Skinner, B.F. (1982) *Más allá de la libertad y de la dignidad* Fontanella, Barcelona

Pedagogia existencial i postmoderna: Sartre, Unamuno, Dostoiewsky, Camus, Nietzsche, Lyotard, Vattimo,

- Lyotard, J.F. (1984) *La condición Postmoderna* Cátedra, Madrid
Mèlich, J.C. i Fullat, O. (1989) *El atardecer del bien* UAB publicacions
Nietzsche, F. () *Así habló Zarathustra* Alianza Editorial, Madrid
Nietzsche, F. (1977) *La gaia ciència*. Laia, Barcelona
Sartre, J.P: (1985) *El existencialismo es un humanismo* Orbis, Barcelona
Unamuno, M. (1975) *Del sentimiento trágico de la vida* Espasa-Calpe, Madrid
Vattimo, G. (1990) *La sociedad transparente* Paidós, Barcelona
•

Altres...

- Arendt, H i Finkielkraut, A: *La crisi de la cultura*
Aramayo, R.: *La quimera del rey filòsofo*, Ed. Taurus. 1997
Camps, V. (1990) *Virtudes públicas*. Ed. Espasa Calpe. Madrid
Camps, V. (1994) *Los valores de la educación*. Anaya. Madrid
Colom, A i Mèlich, J.C.(1994) *Después de la Modernidad* Paidós, Barcelona Cortina, A.
(1994) *La ética de la sociedad civil*. Anaya. Madrid
Savater., F. (1997) *El valor de educar*. Ariel. Barcelona